

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนดงน้อยวิทยา อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เป็นรูปแบบในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้การฝึกอบรมการประเมินตามสภาพจริง และการนิเทศ เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
 - 2.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
 - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนดงน้อยวิทยา อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถทำงานวิจัยในชั้นเรียน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

- 2.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่
 - 2.1.1 ผู้วิจัย คือ นายพิมวาท คันสีตปี ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนดงน้อยวิทยา อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นครูผู้สอนโรงเรียน
คงน้อยวิทยา ทั้งหมด 7 คน ที่ยินดีเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ ประกอบด้วย

- 1) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล
- 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 5) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 6) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 7) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- 1) ศึกษาพิเศษจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 2) วิทยากรให้การอบรมจำนวน 2 คน

2.2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) ซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็กแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart) (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2543 : 11 – 15) เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุง โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection)

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มี 8 ชนิด ดังนี้

1. เอกสารประกอบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 เล่ม ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรม โดยเล่มแรกเป็นเอกสารหลักสูตรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน
2. แบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้ทดสอบวัดความรู้ผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังการฝึกอบรม
3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดฝึกอบรม เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัยต่อการจัดการฝึกอบรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้ในการสอบถามผู้ร่วมวิจัยหลังการฝึกอบรม

4. แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อการจัดการฝึกอบรม ใน 3 ด้าน คือ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ ด้านวิทยากร และด้านการประเมินผลการจัดอบรม เป็นแบบปลายเปิด ใช้ในการสอบถามผู้ร่วมวิจัยหลังการฝึกอบรม

5. แบบบันทึกการนิเทศการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้านการปฏิบัติกิจกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ตามกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน ใช้ในกิจกรรมการนิเทศ

6. แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้านการปฏิบัติกิจกรรมการทำวิจัยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ตามกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน ใช้ในกิจกรรมการนิเทศชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

7. แบบประเมินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

8. แบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในกิจกรรมการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนคณน้อยวิทยา อำเภอเสนาห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลที่จัดเก็บในวงรอบที่ 1 วันที่ 1-30 มิถุนายน 2551

1. เอกสารประกอบการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 เล่ม ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมปฏิบัติการ จัดเก็บระหว่างวันที่ 1-31 พฤษภาคม 2551

2. แบบทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรมปฏิบัติการในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จัดเก็บระหว่างวันที่ 3-4 มิถุนายน 2551

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการฝึกอบรมปฏิบัติการ ผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลเมื่อสิ้นสุดการอบรมในวันที่ 4 มิถุนายน 2551

4. แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมปฏิบัติการ ผู้วิจัยเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 2 – 30 มิถุนายน 2551

5. แบบบันทึกการนิเทศการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่ชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 5 จัดเก็บระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2551 ถึงวันที่ 22 มิถุนายน 2551

6. แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เป็นผู้จัดเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 – 30 มิถุนายน 2551

7. แบบประเมินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย เป็นผู้จัดเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 – 30 มิถุนายน 2551

8. แบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้จัดเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 – 30 มิถุนายน 2551

2.5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

วงรอบที่ 1

2.5.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ข้อมูลการฝึกอบรมปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน เปรียบเทียบก่อน – หลังการอบรม

2) ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดอบรมปฏิบัติการ

3) ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรม

4) ข้อมูลจากแบบบันทึกการนิเทศการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

5) ข้อมูลจากแบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

6) ข้อมูลจากแบบประเมินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน

7. ข้อมูลจากแบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

วงรอบที่ 2

1) ข้อมูลจากบันทึกการประชุมปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำ

2) ข้อมูลจากแบบบันทึกการนิเทศการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

3) ข้อมูลจากแบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการจัดทำวิจัยใน

ชั้นเรียน

4) ข้อมูลจากแบบประเมินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน

5) ข้อมูลจากแบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

2.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการนิเทศ โดยการสังเคราะห์
สรุปเป็นข้อความเชิงบรรยาย

2.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อน -
หลัง การอบรมปฏิบัติการ แบบประเมินความพึงพอใจ แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม
การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และแบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน โดยหา
ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนดงน้อยวิทยา อำเภอ
สหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ (Action
Research) โดยการฝึกอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศภายใต้การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน 5
ขั้นตอน คือ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการ
หรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปผลการวิจัย สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้ร่วม
วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือ
ในปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภายหลังได้ดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำ
วิจัยในชั้นเรียน โดยการฝึกอบรมปฏิบัติการ การประเมินผลตามสภาพจริง และการนิเทศใน
วงรอบที่ 1 และในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและความเชื่อมั่นและ
สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและ
สามารถเลือกหัวข้อปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชั้นเรียนของตน
นำผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา นำมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อ
นำมากำหนดเป็นหัวข้อในการแก้ปัญหา ตั้งเป็นชื่อของปัญหาการวิจัยอยู่ในระดับมาก

1.2 การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและ
สามารถวิเคราะห์ปัญหาจากการสำรวจเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา แสวงหาวิธีการ
แก้ปัญหาจากการศึกษาเอกสาร ตำรา ตัวอย่างงานวิจัย รวมทั้งการรับฟังข้อเสนอแนะจาก

วิทยาการและผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนประสบการณ์ของครูและผู้ร่วมวิจัยด้วยกัน ทำให้สามารถ กำหนดวิธีการแก้ปัญหา กำหนดวิธีการแก้ปัญหา วางแผนการแก้ปัญหา ระบุขั้นตอนการ แก้ปัญหา ออกแบบและเลือกกระบวนการหรือขั้นตอนที่ใช้ในการวิจัย ได้สอดคล้องกับสภาพ จริง เหมาะสมกับปัญหาและเวลาที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในระดับมาก

1.3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถหาวิธีการวิจัยในชั้นเรียน ได้ตรงตามความต้องการของตนเอง นำนวัตกรรมที่ กำหนดขึ้นมาใช้แก้ปัญหาคือการเรียนการสอนควบคู่ไปกับงานวิจัย โดยมีการปรับปรุงพัฒนา ไปพร้อม ๆ กัน มีการสร้างกรอบ กำหนดวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม ออกแบบและวาง แผนการผลิตนวัตกรรม การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผลนวัตกรรมอยู่ในระดับปาน กลาง

1.4 ขั้นการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความ เข้าใจ และสามารถนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 3 ไปใช้แก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและแผนการวิจัย โดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติว่าจะ ใช้กับใคร ที่ไหน เมื่อไร และสามารถเก็บข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ อยู่ ในระดับมาก

1.5 ขั้นสรุปผลการวิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและมี ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนมาวิเคราะห์โดย ใช้สถิติที่เหมาะสม แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลและจัดทำรูปแบบการ รายงานการวิจัยในชั้นเรียน มีการสรุปผล กรอบแนวคิด วิธีดำเนินการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะในระดับมาก ส่วนรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง ผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถปฏิบัติได้ มีผลงานที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง

จากผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมสรุปได้ว่า ผู้ ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือการสำรวจและคิดวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการ หรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และสรุปผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก

4. อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนดงน้อยวิทยา อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) และการใช้อบรมปฏิบัติการ การนิเทศเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ไม่ตระหนักในภาระหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาคู่มือการจัดการเรียนการสอน ภายหลังได้ดำเนินการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการฝึกอบรมปฏิบัติการ การประเมินตามสภาพจริง และการนิเทศในวงรอบที่ 1 และการประชุมปรึกษาหารือ รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและความมั่นใจและสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเลือกหัวข้อปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน ได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชั้นเรียนของตน นำผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา นำมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมากำหนดเป็นหัวข้อในการแก้ปัญหา ตั้งเป็นชื่อของปัญหาการวิจัยอยู่ในระดับมาก

1.2 การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ปัญหาจากการสำรวจเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา แสวงหาวิธีการแก้ปัญหาจากการศึกษาเอกสาร ตำรา ตัวอย่างงานวิจัย รวมทั้งการรับฟังข้อเสนอแนะจากวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการจัดประสบการณ์ของครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนด้วยกัน ทำให้สามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหา วางแผนการแก้ปัญหา ระบุขั้นตอนของการแก้ปัญหา ออกแบบและเลือกกระบวนการหรือขั้นตอนที่ใช้ในการวิจัย ได้สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมกับปัญหาระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในระดับมาก

1.3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถหาวิธีการวิจัยในชั้นเรียน ได้ตรงตามความต้องการของตนเอง นำนวัตกรรมที่กำหนดขึ้นมาใช้แก้ปัญหาคู่มือการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัย โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาไปพร้อม ๆ กันมีการสร้างกรอบ กำหนดวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม ออกแบบและวาง

แผนการผลิตนวัตกรรม การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผลนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ขั้นการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 3 ไปใช้แก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและแผนการวิจัย โดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติว่าจะใช้กับใคร ที่ไหน เมื่อไร และสามารถเก็บข้อมูลจากการใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก

1.5 ขั้นสรุปผลการวิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสม แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลและจัดทำรูปแบบการรายงานการวิจัยในชั้นเรียน มีการสรุปผล กรอบแนวคิด วิธีการดำเนินการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก ส่วนรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถปฏิบัติได้ มีผลงานที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง จากผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำในชั้นเรียน โดยภาพรวมสรุปได้ว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และสรุปผลการวิจัย อยู่ในระดับมาก

4. อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนคณน้อยวิทยา อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) และใช้การฝึกอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา พบว่า ครูในโรงเรียนคณน้อยวิทยา มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่บ้างแล้ว แต่ขาดการปฏิบัติการวิจัยอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ โสพิลา (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ก่อนการดำเนินการครุมีความรู้ ความเข้าใจอยู่บ้างเกี่ยวกับการทำวิจัย แต่ยังคงความเชื่อมั่นในการดำเนินการวิจัย และวันทนา ชูช่วย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ข้อค้นพบว่า สาเหตุที่ไม่ทำวิจัยใน

กลุ่มครู คือ ไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ ประสบการณ์ในการทำวิจัย และไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัย ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร โรงเรียนจึงได้ดำเนินการวางแผนร่วมกันกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในการพัฒนาครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ(Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กลยุทธ์ คือ การอบรมปฏิบัติการ การประเมินผลตามสภาพจริง และการนิเทศ พบว่า การฝึกอบรมปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ผู้เข้ารับการอบรมมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการอบรมเป็นอย่างดี ได้ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้ผลการอบรมปฏิบัติการบรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาปรับใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน โดยมีการนิเทศจากผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 หลังจากดำเนินการทุกขั้นตอนเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 วนรอบ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ มีความชัดเจน เกิดทักษะมีความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการแก้ปัญหาผู้เรียน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

2. การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินการศึกษาปัญหาที่พบในกระบวนการจัดการเรียนการสอน สามารถกำหนดปัญหา ชื่อเรื่อง และวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ มีการสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน การระบุปัญหา การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา ทำให้พบสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545 : 28) สรุปว่า การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ จากกรณีวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่างๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมและกระบวนการเรียนการสอนของครู ซึ่งเมื่อพบปัญหาจะจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วนำปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วนมาหาทางแก้ปัญหา

2.2 การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา พบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจและความสามารถในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาในระดับน้อย หลังจากที่ได้รับการพัฒนาด้วยการฝึกอบรมและการนิเทศแล้ว กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้

ความเข้าใจ สามารถกำหนดวิธีการ หรือ นวัตกรรมในการแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเป็นที่น่าพอใจ มีความมั่นใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนานวัตกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการสร้างกรอบกำหนดวัตถุประสงค์ การออกแบบวางแผนพัฒนานวัตกรรม ตรวจสอบคุณภาพและประเมินผลนวัตกรรม โดยพัฒนาควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมได้ทุกคน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545 : 39) ที่เสนอแนะไว้ว่า การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ต้องการความรวดเร็วในการแก้ปัญหาด้วยการวิจัยในชั้นเรียน ควรใช้การตรวจสอบเพียงเบื้องต้นเท่านั้น ในส่วนของนวัตกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครูผู้วิจัยสามารถปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมได้

2.4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนของการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการวางแผนและนำผลที่ได้ปรับปรุงพัฒนาแล้วไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเห็นได้จากการที่มีความสนใจ ความมั่นใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.5 การสรุปผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะสามารถดำเนินการตามขั้นตอนสรุปผลการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 แล้วนำข้อมูลมาจัดกระทำแปลความหมาย เขียนรายงานการวิจัยได้คนละ 1 เรื่อง เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเองโดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ สอดคล้องกับประวิต เอราวรรณ์ (2545 ก : 4) ที่สรุปว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสำคัญอยู่ การแสวงหาคำตอบจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยมีลักษณะของงานวิจัย คือ ปัญหาการวิจัยที่เกิดขึ้นจากการทำงานในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนผลของการวิจัยนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการวิจัยดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ สอนไปวิจัยไป แล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

5. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนคณน้อยวิทยา อำเภอ สหัสขันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการพัฒนาคู่มือด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้หลักการวิจัย ปฏิบัติการ ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการทุกขั้นตอน ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ยอมรับบทบาทของกันและกัน จะทำให้การพัฒนาคู่มือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมพัฒนาคู่มือในการวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง จัดหาแหล่งเรียนรู้ และเอกสารผลงานการวิจัยให้เพียงพอต่อการวิจัย เพื่อให้ครูได้มีการฝึกทดลองและปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างจริงจัง

1.3 ควรสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาประสิทธิภาพในการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่นการส่งเข้ารับการอบรม การศึกษาเอกสาร การศึกษาคู่มือ และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการพัฒนาคู่มืออยู่เสมอ ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้การฝึกอบรม ปฏิบัติการ 2 วัน ครูอาจไม่ได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ควรใช้วิธีการประชุมแนะนำฝึกปฏิบัติ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามหัวข้อกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน แล้วมอบงานให้ปฏิบัติ เป็นคราว ๆ ไป

2.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาคู่มือในการจัดการเรียนการสอนและงานอื่นที่รับผิดชอบ และพัฒนาผู้เรียนด้วยการทำการวิจัยปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพและความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ